
	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b> <b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 1/45

**PROGRAMACIÓ  
DOCENT**

**DEPARTAMENT DIBUIX  
I EDUCACIÓ PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL**

**CURS 2019-20**

Membres del Departament

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 2/45

Marta Roca Segarra, que impartirà :

- Ed. Plàstica, Visual i Audiovisual 1r ESO ( 4 grups: 3 hores/setmana)
- Dibuix Tècnic I de 1r Batxillerat ( 1 grup: 4 hores/setmana)
- Suport Docència Aula UEECO ( 3 hores/setmana)
- Cap de Departament.

Antoni Seguí Triay, que impartirà :

- Ed. Plàstica, Visual i Audiovisual 3r ESO ( 1 grup: 2 hores/setmana)
- Ed. Plàstica, Visual i Audiovisual 2n ESO ( 2 grups: 2 hores/setmana)
- Dibuix Tècnic II de 2<sup>n</sup> de Batxillerat ( 1 grup: 4 hores/setmana)
- Suport Docència Aula UEECO ( 1 hora/setmana)

## 1. INTRODUCCIÓ

La imatge sempre ha significat molt en la comunicació. I la seva importància ha crescut amb els avenços de les tecnologies.

L'educació plàstica, visual i audiovisual és imprescindible en aquesta societat saturada d'imatges, que és la nostra. És important poder desenvolupar capacitats d'anàlisi, crítica, valoració i creació d'aquestes mateixes imatges.

L'accés a l'ordinador, la fotografia digital, la càmera de vídeo, etc. Fa que els objectius i els continguts siguin susceptibles a constants canvis.

Es pretén que l'alumnat tingui comprensió tant des del punt de vista del receptor com de l'emissor dels missatges; saber veure per comprendre; saber fer per expressar-se; amb finalitats de comunicar-se i conèixer-se a un mateix; desenvolupar aptituds creatives, enginy, imaginació, intuïció i actituds de reflexió i d'autonomia.


Aquestes consideracions generals intenten lligar també, dintre del possible, amb el substrat cultural de la nostra comunitat i amb les manifestacions de l'art popular i de l'artesanía pròpia de les Illes Balears.

El currículum és continu, a cada curs es revisen continguts del curs anterior. En el primer i segon curs, s'iniciarà el procés de sensibilització cap al contingut plàstic i l'acostament al significat dels missatges visuals. Es tracta que lels alumnes comencen a diferenciar i reconèixer els elements bàsics del codi visual i adquireixi certes habilitats en l'ús dels diferents mitjans expressius o destreses del llenguatge plàstic. Durant el tercer curs, l'alumnat progressarà en els coneixements sobre la percepció, analitzant el seu entorn natural i cultural i sintetitzant els elements constitutius en un procés creatiu personal.

Finalment, el desenvolupament dels continguts de la matèria té com a objectiu contribuir al desenvolupament d'aquestes capacitats que els permetin accedir a una formació dins del camp de l'expressió plàstica.


L'educació plàstica i visual connecta l'alumnat amb l'extens àmbit de la cultura de la imatge, l'art, els mitjans de comunicació i les tecnologies audiovisuals.

## 2. ELEMENTS CURRICULARS COMUNS A TOTA L'ETAPA D'ESO

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 3/45

Els objectius generals comuns a tota l'etapa d'ESO, establerts en el decret 34/2015 de 15 de Maig, són els següents:

1. Assumir amb responsabilitat els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat les persones i grups, exercitar-se en el diàleg per tal d'afermar els drets humans com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici d'una ciutadania democràtica.
2. Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com una condició necessària per a la realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà per al desenvolupament personal.
3. Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre dones i homes.
4. Reforçar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
5. Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per adquirir, amb sentit crític, nous coneixements i trametre'ls als altres de manera organitzada i intel·ligible.
6. Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en distintes disciplines, i conèixer i aplicar els mètodes per identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència, per resoldre'ls i per prendre decisions.
7. Desenvolupar l'esperit creatiu i emprenedor i, a la vegada, desenvolupar actituds de confiança en un mateix, de participació, de sentit crític, d'iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
8. Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en llengua catalana i en llengua castellana, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de les seves literatures.
9. Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.
10. Interpretar i produir amb propietat, autonomia i creativitat missatges que utilitzin codis artístics, científics i tècnics amb la finalitat d'enriquir les possibilitats de comunicació i d'expressió.
11. Desenvolupar habilitats bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per assolir nous coneixements, amb sentit crític. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
12. Valorar la diversitat de cultures i societats i desenvolupar actituds de respecte envers la seva llengua, tradicions i costums.
13. Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història, el patrimoni artístic i cultural, especialment els corresponents a les Illes Balears i els dels altres territoris de parla catalana, reforçant així el sentiment de

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 4/45

pertinença a l'àmbit cultural i lingüístic català, i entendre la diversitat lingüística i cultural com un dret dels pobles i dels individus.

14. Valorar, gaudir i respectar la creació artística; identificar i analitzar críticament els missatges explícits i implícits que inclou el llenguatge de les distintes manifestacions artístiques.
15. Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals, i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat.
16. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient, i contribuir a la seva conservació i millora.

### 3. CONTRIBUCIÓ DE LA MATÈRIA A L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES CLAU

L'assignatura d'educació plàstica, visual i audiovisual contribueix a assolir les diferents competències clau, com s'especifica a continuació:


□ **Comunicació lingüística.** S'assoleix mitjançant l'ús del llenguatge tècnic propi de la matèria, en què els alumnes han de tenir cura en la precisió dels termes utilitzats. Amb la finalitat d'estimular l'hàbit de lectura i millorar l'expressió oral cal plantejar activitats que contribueixin a millorar la comprensió lectora i la capacitat d'expressió.

**Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.** S'aprofundeix en el coneixement d'aspectes espacials de la realitat mitjançant la geometria i la representació objectiva de les formes. Tot això per aprendre a desenvolupar-se amb comoditat per mitjà del llenguatge simbòlic, que és un dels objectius de l'assignatura.

**Competència digital.** S'atorga molta importància a aquesta competència en els continguts relatius a l'entorn visual i multimèdia, en particular en el món de la imatge, i es facilita el desenvolupament d'una cultura digital a l'aula.

**Aprendre a aprendre.** Els continguts associats a la forma de construir i transmetre el coneixement artístic contribueixen al desenvolupament d'aquesta competència mitjançant la incorporació d'informacions de la mateixa experiència o d'altres mitjans. D'altra banda, també hi contribueixen el fet de plantejar-se qüestions sobre els fenòmens del nostre entorn, de donar-hi respostes coherents i de tenir la capacitat de treballar en grup, així com de saber compartir el coneixement amb els altres i desenvolupar processos cognitius com analitzar, sintetitzar, relacionar, comparar, aplicar, avaluar, argumentar, etc.

**Competències socials i cíviques.** Es promouen actituds com la cooperació i la feina en grup i es potencien valors com la tolerància, la solidaritat, l'empatia i el compromís necessaris per a la convivència a l'aula.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 5/45

**Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.** Es fomenten les mesures perquè els alumnes participin en activitats que els permetin garantir l'esperit emprenedor i la iniciativa empresarial a partir d'aptituds com la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, la feina en equip, l'autoconfiança i el sentit crític.


**Consciència i expressions culturals.** Es dona molt d'èmfasi a l'ampliació del coneixement dels diferents codis artístics i a la utilització de les tècniques i els recursos propis. Els alumnes aprenen a mirar, a analitzar críticament, a veure, a observar, a percebre i, des del coneixement del llenguatge visual, a apreciar els valor estètics i culturals de les produccions artístiques, així com a entendre el món de la publicitat de forma crítica. D'altra banda, es contribueix a aquesta competència quan experimenta i investiga amb diversitat de tècniques plàstiques i visuals i és capaç d'expressar-se a través de la imatge.

Per adquirir eficaçment les competències i integrar-les efectivament en el currículum s'han de dissenyar activitats d'aprenentatge integrades que permetin als alumnes avançar cap als resultats d'aprenentatge de més d'una competència al mateix temps.

L'assignatura d'educació plàstica, visual i audiovisual abraça, en major o menor mesura, totes les competències clau. És una assignatura integral que engloba l'art, la ciència i la tècnica, la qual cosa fa viable i interessant la coparticipació amb altres departaments didàctics en projectes comuns.

#### **4. OBJECTIUS GENERALS PER ALS CURSOS del PRIMER CICLE.**

1. Observar, percebre, comprendre i interpretar críticament la comunicació mitjançant les imatges i les formes del seu entorn natural i cultural, així com ser sensibles envers les seves qualitats evocadores, simbòliques, plàstiques, estètiques i funcionals.
2. Desenvolupar la creativitat i expressar-la, preferentment, amb la subjectivitat del seu llenguatge personal, utilitzant els codis, la terminologia i els procediments del llenguatge visual i plàstic amb la finalitat d'enriquir estèticament les seves possibilitats de comunicació.
- 3 Utilitzar el llenguatge plàstic per representar emocions, sentiments, vivències i idees i contribuir a la comunicació, la reflexió crítica i el respecte.
4. Apreciar les possibilitats expressives que ofereix la investigació amb diverses tècniques plàstiques i visuals i les tecnologies de l'informació i la comunicació, i valorar l'esforç de superació que comporta el procés creatiu.
5. Relacionar-se amb altres persones i participar en activitats de grup, adoptar actituds de flexibilitat, responsabilitat, solidaritat, interès i tolerància i superar inhibicions i prejudicis i rebutjant discriminacions o estigmes personals o socials.
6. Conèixer i valorar el patrimoni artístic i cultural de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears com a base de la nostra identitat i idiosincràsia i contribuir activament a la seva defensa, conservació i desenvolupament i acceptar la convivència amb valors artístics propis d'altres cultures que coexisteixen amb la nostra per fer de la diversitat un valor enriquidor i integrador.
7. Acceptar i participar en el respecte i seguiment dels valors i les normes que regulen el comportament en les diferents situacions que sorgeixen en les relacions

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 6/45

humanes i en els processos comunicatius, reconèixer-los com a integrants d'una formació global i integrar-los en l'expressió d'idees mitjançant els missatges visuals.

## 5 . SELECCIÓ I SEQÜÈNCIA DELS CONTINGUTS PER CURSOS

### 5.1. Continguts 1er ESO

#### BLOC 1. EXPRESSIÓ PLÀSTICA

- Experimentació i exploració dels elements que estructuraven formes i imatges (punt, línia, color, textures, formes, dimensió, clarobscur, etc.).
- Conceptes d'*equilibri*, *proporció* en composicions bàsiques.
- Experimentació amb les mesclades dels colors primaris. Creació de composicions harmòniques i contrastades experimentant amb els colors anàlegs i complementaris. Colors pigment per expressar sensacions en composicions senzilles
- Diferents tipus de textures i les seves capacitats expressives.
- Apreciació i valoració del patrimoni artístic i cultural de les Illes Balears.
- Respecte per les obres dels companys i per les formes d'expressió diferents de la nostra.
- Utilització dels diferents mitjans d'expressió gràfic i plàstics (llapis de grafit, retoladors, collage, etc.).

#### BLOC 2. COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

- Identificació i creació de símbols i icones.
- Creació de còmics fent un ús creatiu dels recursos estilístics propis d'aquest llenguatge visual amb una finalitat expressiva i comunicativa.
- LLeis visuals de la Gestalt. Il·lusions òptiques.
- Identificació dels elements de la comunicació audiovisual.

#### BLOC 3. DIBUIX TÈCNIC

- Entendre, identificar i traçar els elements geomètrics bàsics.
- Ús de les eines pròpies del dibuix tècnic de forma correcta (llapis, escaire, cartabó, compàs, etc.).
- Estudi i representació tècnica de les diferents formes poligonals regulars inscrites a la circumferència.
- Creació de composicions amb finalitats estètiques mitjançant mòduls.
- representació de volum amb els diferents sistemes de representació: perspectiva cònica de manera bàsica.

### RESUM UNITATS DIDÀCTIQUES DELS 3 BLOCS DE CONTINGUTS.1r d'ESO

Ud 1. Elements configuradors de la imatge: punt, línia i pla.

Ud 2. Eines i materials del Dibuix Tècnic. Traçats geomètrics fonamentals.


Ud 3. La circumferència. Elements i característiques. Triangles i quadrilàters

Ud 4. Les textures: visuals i tàctils

Ud 5. Els polígons regulars.

Ud 6. El volum. Tècnica del clarobscur.

Ud 7. El color. El cercle cromàtic..

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 7/45


Ud 8. Representació de la profunditat.  
 Ud 9. Il·lusions òptiques.  
 Ud 10. La imatge audiovisual: la imatge fotogràfica.  
 Ud 11: El còmic.

### **Temporalització 1r d'ESO**

#### **Primera avaluació (39 sessions)**

Al llarg de cada avaluació s'aniran alternant unitats didàctiques dels tres Blocs de continguts.

<u>U. D.</u>	<u>Exercici</u>	<u>Bloc</u>	<u>Temp</u>
<b>PRIMERA AVAL</b>			<b>39 SESSIONS</b>
avaluació inicial	Presentació. Resum programació. Aval. Inicial. Exercicis aval.inicial: Dictat d'imatges		8
UD1: Elements configuradors de la imatge: el PUNT, la LÍNIA i el PLA.	Visualització power-point. Exercicis de creació a mà alçada amb el punt i la línia i el pla. exercicis: Puntillisme, tipus de línies, siluetas..) Retolació, monogrames, ...	1	4
UD2. Eines materials del Dibuix Tècnic. Traçats geomètrics fonamentals.	Estudi de les eines principals (escaire, cartabó i compàs). Característiques. Exercicis de pràctica d' utilització. Realització d' exercicis de traçats bàsics amb regles i compàs (mediatriu, bisectriu...) Exercicis: Làmina Paral·leles. figura-fons. color	3	exercicis:6 sessions Làmina:3 sessions
UD3. La circumferència. Elements i característiques. Triangles i quadrilàters	Exercicis amb el compàs. Exercicis construcció triangles, quadrat, rectangle.. Estudi i confecció de triangles i quadrilàters. <u>Làmina : cenefa, retjola</u>	3	10 sessions
UD 4: Textures Visuals (gràfiques)	Inventar i confeccionar textures tàctils i visuals.	1	6,5
Exàmens + correcció			1,5 sessió
<b>2NA AVAL</b>			<b>34 sessions</b>
UD.5 Els polígons regulars.	Polígons inscrits en la circumferència i donat el costat. Làmina: Polígons+textures en superposició.	3	10
UD 6. El volum. Tècnica del clarobscur.	Exercicis del natural i a partir de fotografies. Encaix, i clarobscur. Tipus de Llums i Ombres. Formes bàsiques: esfera, cub, piràmide...	1	10
UD7: El Color	Polígons- colors: gammes de colors en polígons regulars. Teoria del color. <u>Làmina Cercle cromàtic.</u> Gammes de colors. Exercicis amb colors complementaris.	1	12

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		<b>Data:</b>	
	MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE PR0202 Programació Programació Departament didàctic		MOD020201	
			REV 3	Pàg. 8/45

Exàmens + correcció			2
<b>3rAVAL</b>			<b>28 sessions</b>
UD8: Recursos per crear profunditat en un dibuix..	Identificació dels diferents recursos per crear sensació de profunditat i aplicació pràctica. PERSPECTIVA CÒNICA	3	8
UD9: Il·lusions òptiques.	Lleis de la Gestalt. Exercicis jocs visuals figura-fons, il·lusions òptiques.	2	6
UD10: La imatge fotogràfica	Apreciació del nostre entorn. Làmina collage fotografia personal + entorn. Publicitat i comunicació. Recursos visuals.	2	7
Ud11: El còmic	Tipus de plans i enquadres. Figura humana al còmic. Exercici: Portada còmic.	2	5
Exàmens + correcció			2

## 6. METODOLOGIA per al primer cicle (1r, 2n i 3r d'ESO)


### **a) Criteris per al disseny de les activitats a cada curs amb atenció a les competències bàsiques i als diferents nivells d'aprenentatge (activitats bàsiques, d'ampliació i de reforç):**

- Realització d'una prova inicial (avaluació zero) a principi de curs per conèixer els alumnes i apreciar els seus coneixements previs i la seva destresa manual.
- Es dissenyaran activitats orientades a millorar la capacitat d'observació, com a requisit previ al fet de l'expressió creativa.
- Al llarg de cada avaluació es faran exercicis pràctics, làmines i algun examen conceptual. Totes aquestes activitats s'adaptaran a les característiques de l'alumnat (p. ex: es donaran a fer exercicis i làmines amb diferent grau de dificultat).
- Treballarem en procediments que permetin valorar més que la destresa d'execució, el coneixement de conceptes aplicats i saber explicar-los teòricament.

### **b) Criteris per a l'organització del temps i dels espais. Formes d'organització de l'aula.**

- El criteri seguit per l'organització del temps estarà marcat pel desenvolupament



	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 9/45

de l' activitat en qüestió. Per exemple si s' ha de fer una explicació teòrica i després una realització manual, aquesta canviarà depenent si els procediments són secs (llapissos de colors, retoladors, ceres...) o si són humits (tèmperes, aquarel.les...). En el cas d' emprar procediments humits s' haurà de començar a recollir uns 10 minuts abans de l' acabament de la classe, per a poder fer net els estris utilitzats.

\* Enguany no tenim aula de Plàstica, perquè el departament la va cedir per necessitats d' espai de l' institut. La matèria es realitza a l' aula de referència de cada grup, on no hi ha pica, per tant es podran realitzar tècniques amb procediments humits (tèmperes, aquarel.les...) de manera puntual en altres aules amb piques.

### **c) Materials i recursos didàctics.**

- El suport teòric es proporcionarà als alumnes mitjançant diferents recursos tals com: fotocòpies, pàgines web, recursos interactius, banc d'imatges...
- Com a suport pràctic els alumnes duen: llapis 2HB, compàs, joc d'escaires, llapis de colors, bloc Din A-4, folis blancs i un retolador negre punta fina.
- A l' aula de Plàstica tenim els altres materials: pintures de tèmpera, cola blanca, cartolines, tisores, folis de colors, paper vegetal, paper mil.límetrat, material variat per estampar, llibres de consulta..
- La matèria es fa en català i es procura que els documents en paper estiguin en aquesta llengua.

### **d) El tractament de la lectura.**


- Els alumnes llegiran paràgrafs destacats dels temes tractats i realitzaran resums, esquemes i relacions visuals, per desenvolupar els continguts de la matèria.
- Es podran desenvolupar possibles il·lustracions a partir de la lectura de contes breus.
- En quant a l'expressió escrita, es valorarà la correcció ortogràfica en els exàmens conceptuals.
- Es valorarà l'expressió oral mitjançant l' exposició oral dels treballs real.

### **e) Utilització de les Tecnologies de l'informació i la comunicació (TIC).**

Es visualitzaran "Power points" amb imatges per realitzar explicacions de continguts i lectura d'imatges.

Visualització de pel.lícules, documentals, anuncis publicitaris...

Mitjançant Internet: recerca d'imatges, obres d'art, artistes, pàgines web de disseny, fotografia, artesanía, dibuix tècnic, història de l'art.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 10/45

Chromebooks: recerca d'informació a l'aula per als alumnes de 1r i 2n d'ESO. Ús de programes per rebre i enviar documents (Google Classroom, Drive, Moodle...)

**f) Contribució de la matèria a l'educació en valors.**

Des de l'òptica artística i estètica de la matèria es fomentarà: la sensibilitat i l'esperit crític, el respecte entre companys, el compliment d'unes normes de convivència a l'aula, el consum responsable...

**g) La prevenció de la violència de gènere, terrorista i de qualsevol forma de racisme o xenofòbia.**

També a classe es fomentarà la igualtat entre gèneres, la cooperació, i l'acceptació de tot tipus de diferències, basades en el respecte.

**h) Els elements transversals tractats.**

Durant el curs les activitats s'adapten a temes d'història i història de l'art, de la mateixa manera que és també d'algunes activitats que s'intenta donar coneixements sobre la nostra riquesa cultural de les illes i la riquesa de l'època Talaiòtica que es conserva a Menorca.

**i) Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.**

A la meitat i al final de cada trimestre es realitzaran seguiments de la Programació. S'aprecia si es segueix amb el que s'havia programat a principi de curs i s'apuntaran les modificacions.

Els alumnes poden fer, a criteri del professorat, durant i/o al final d'un bloc temàtic tests d'autoavaluació i coavaluació per fomentar l'aprenentatge actiu perquè l'alumnat prengui consciència del resultat del seu esforç i de la seva evolució.

Omplir el qüestionari del Departament d'EPVA per fer una autoavaluació trimestral i final de la pràctica docent.


## 7. CRITERIS D'AVALUACIÓ

**a) Procediments i activitats d'avaluació per primer cicle d'ESO (1r, 2n i 3r d'ESO)**

En començar el curs es realitzarà una prova d'avaluació zero per tal de constatar els nivells de coneixements i destreses dels alumnes.

En cas que l'alumne no realitzi un examen o no lliuri un treball en la data inicialment prevista per un motiu degudament justificat, se li recuperarà quan se reincorpori a les classes.

Les nostres assignatures requereixen esforç diari per part de l'alumnat. L'experiència acumulada al llarg d'aquests anys ens ha fet veure la importància d'exigir als nostres

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 11/45

alumnes la puntualitat en la presentació dels treballs per tal d'evitar l'acumulació de feina en finalitzar el trimestre.

Tots aquells treballs pràctics i/o teòrics producte de qualsevol tipus de còpia tindran una valoració igual a 0.

En cas de tenir una avaluació, la primera o/i la segona suspesa, es podrà recuperar durant el tercer trimestre presentant uns treballs similars als fets a classe, és a dir, amb els continguts dels treballs suspesos.

En aquest cas, i per poder superar l'assignatura, haurà de presentar-se a un únic examen final - pràctic i teòric -, que es durà a terme abans de finalitzar el tercer trimestre.

Donat el caire no progressiu en alguns dels continguts, la nota final de l'assignatura serà el producte de la nota mitjana de les tres avaluacions del curs.

Si no aprova el juny, l'alumne pot optar a presentar-se a la *convocatòria de setembre*. Haurà d'entregar un dossier pràctic (que haurà fet durant l'estiu) i, també si així es considera, fer un examen teòric-pràctic. Els percentatges d'avaluació de cadascun són: 40% i 60% respectivament. La decisió final de la realització de l'examen a setembre serà a criteri dels membres del Departament.

## **b) Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació i dels estàndards d'aprenentatge avaluables**

### **b.1) Criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge-avaluables (1r d'ESO).**

*1.1. Identifica i valora la importància del punt, la línia i el pla*

*2.1. Analitza els ritmes lineals mitjançant l'observació d'elements, en el paisatge, els objectes i composicions artístiques*

*2.3. Experimenta amb el valor expressiu de la línia i el punt i les seves possibilitats tonals i aplica diferents graus de duresa, diferents posicions del llapis en l'aplicació en composicions a mà alçada, estructurades geomètricament o més lliures i espontànies.*

*3.1. Elabora composicions que transmeten emocions bàsiques*

*4.3. Elabora composicions modulars amb diferents procediments gràfic i plàstics en aplicacions en disseny decoratiu.*


*4.4. Representa objectes aïllats i agrupats del natural o de l'entorn immediat i els proporciona en relació amb les seves característiques formals i amb el seu entorn.*

*5.1. Experimenta amb els colors primaris i secundaris, i estudia la síntesi dels colors complementaris.*


*6.2. Representa amb clarobscur la sensació espacial de composicions volumètriques senzilles.*

*6.3. Realitza composicions abstractes amb diferents tècniques gràfiques per expressar sensacions per mitjà de l'ús del color.*

*9.1. Reflexiona el procés creatiu propi i aliè des de la idea inicial fins a l'execució definitiva.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 12/45

- 10.1. *Comprèn i elabora esbossos, apunts, dibuixos esquemàtics*
- 11.4. *Utilitza el paper com a material, manipulant-lo, esquinçant-lo o plegant-lo i crea textures visuals i tàctils per elaborar composicions, collages i figures tridimensionals.*
- 11.7. *Manté el seu espai de treball i el seu material en perfecte ordre i estat i l'aporta a l'aula quan és necessari per dur a terme les activitats.*
- 1.1. *Analitza les causes per les quals es produeix una il·lusió òptica aplicant coneixements dels processos perceptius.*
- 4.1. *Diferencia imatges figuratives d'abstractes.*
- 4.2. *Reconeix diferents graus d'iconicitat en una sèrie d'imatges.*
- 11.1. *Identifica i analitza els elements que intervenen en diferents actes de comunicació audiovisual.*
- 11.2. *Distingeix la funció o funcions que predominen en diferents missatges visuals i audiovisuals.*
12. *Utilitzar de manera adequada els llenguatges visual i audiovisual amb diferents funcions.*
- 3.1. *Traça rectes paral·leles, transversals i perpendiculars a una altra de donada, que passin per punts definits utilitzant escaire i cartabó.*
4. *Conèixer els conceptes de circumferència, cercle i arc.*
- 6.1 *Identifica els conceptes d'angle i bisectriu i la classificació d'angles aguts, rectes i obtusos i els angles de 30°, 45°, 60° i 90° a l'escaire i al cartabó.*
- 9.1. *Suma o resta segments, sobre una recta, mesurant amb el regle o utilitzant el compàs.*
- 10.1. *Traça la mediatriu d'un segment utilitzant compàs i regle; també utilitzant regle, escaire i cartabó.*
- 11.1. *Divideix un segment en parts iguals aplicant el teorema de Tales.*
- 13.1. *Classifica els triangles observant-ne els costats i els angles.*
- 14.1. *Construeix un triangle coneixent dos costats i un angle, o dos angles i un costat, o els tres costats.*
- 17.1. *Classifica correctament qualsevol quadrilàter.*
18. *Executar les construccions més habituals de paral·lelograms.*
19. *Classificar els polígons en funció dels costats, reconeixent els regulars i els irregulars.*
- 20.1. *Construeix correctament polígons regulars de fins a 5 costats inscrits en una circumferència.*
- 26.1. *Executa dissenys aplicant repeticions, girs i simetries de mòduls. Identifica i valora la importància del punt, la línia i el pla*
- 2.1. *Analitza els ritmes lineals mitjançant l'observació d'elements, en el paisatge, els objectes i composicions artístiques*
- 2.3. *Experimenta amb el valor expressiu de la línia i el punt i les seves possibilitats tonals i aplica diferents graus de duresa, diferents posicions del llapis en l'aplicació en composicions a mà alçada, estructurades geomètricament o més lliures i espontànies.*
- 3.1. *Elabora composicions que transmeten emocions bàsiques*
- 4.3. *Elabora composicions modulars amb diferents procediments gràfic i plàstics en aplicacions en dissenyo decoratiu.*
- 4.4. *Representa objectes aïllats i agrupats del natural o de l'entorn immediat i els proporciona en relació amb les seves característiques formals i amb el seu entorn.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 13/45

5.1. Experimenta amb els colors primaris i secundaris, i estudia la síntesi dels colors complementaris.

6.2. Representa amb clarobscur la sensació espacial de composicions volumètriques senzilles.

6.3. Realitza composicions abstractes amb diferents tècniques gràfiques per expressar sensacions per mitjà de l'ús del color.

9.1. Reflexiona el procés creatiu propi i aliè des de la idea inicial fins a l'execució definitiva.

10.1. Comprèn i elabora esbossos, apunts, dibuixos esquemàtics

11.4. Utilitza el paper com a material, manipulant-lo, esquinçant-lo o plegant-lo i crea textures visuals i tàctils per elaborar composicions, collages i figures tridimensionals.

11.7. Manté el seu espai de treball i el seu material en perfecte ordre i estat i l'aporta a l'aula quan és necessari per dur a terme les activitats.

1.1. Analitza les causes per les quals es produeix una il·lusió òptica aplicant coneixements dels processos perceptius.

4.1. Diferencia imatges figuratives d'abstractes.

4.2. Reconeix diferents graus d'iconicitat en una sèrie d'imatges.

8.1. Dissenya un còmic utilitzant de manera adequada vinyetes i cartel·les, globus, línies cinètiques i onomatopeies.

11.1. Identifica i analitza els elements que intervenen en diferents actes de comunicació audiovisual.

11.2. Distingeix la funció o funcions que predominen en diferents missatges visuals i audiovisuals.

12. Utilitzar de manera adequada els llenguatges visual i audiovisual amb diferents funcions.

3.1. Traça rectes paral·leles, transversals i perpendiculars a una altra de donada, que passin per punts definits utilitzant escaire i cartabó.

4. Conèixer els conceptes de circumferència, cercle i arc.

6.1 Identifica els conceptes d'angle i bisectriu i la classificació d'angles aguts, rectes i obtusos i els angles de 30°, 45°, 60° i 90° a l'escaire i al cartabó.

9.1. Suma o resta segments, sobre una recta, mesurant amb el regle o utilitzant el compàs.

10.1. Traça la mediatriu d'un segment utilitzant compàs i regle; també utilitzant regle, escaire i cartabó.

17.1. Classifica correctament qualsevol quadrilàter.

18. Executar les construccions més habituals de paral·lelograms.


19. Classificar els polígons en funció dels costats, reconeixent els regulars i els irregulars.

20.1. Construeix correctament polígons regulars de fins a 5 costats inscrits en una circumferència.

26.1. Executa dissenys aplicant repeticions, girs i simetries de mòduls.

### c) Criteris de qualificació pel Primer cicle d'Eso (1r, 2n i 3r d'ESO)

La qualificació numèrica s'obtindrà a partir del següent percentatge:

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 14/45

- } **Làmines i exercicis pràctics: 50%**  
**Exàmens teòric-pràctics: 25%**  
**Actituds (comportament, esforç, portar i tenir cura del material): 25%**

Alhora de determinar quin valor es fa constar en el Gestib, s'actuarà arrodonint els decimals que superen 0.75 i sempre que la nota d'actitud estigui aprovada. La nota final de juny es pot arrodonir si així ho considera el professor.

#### **Mínims exigibles.**

- Demostrar que s'han adquirit els hàbits de feina i de tenir un comportament acceptable a l'aula.
- Ser responsable portant i tenint cura del material.
- Presentar els treballs i activitats dintre del termini requerit.

#### **d) *Activitats de reforç i mecanismes de recuperació per a alumnes amb la matèria pendent de cursos anteriors.***

Els alumnes amb la matèria d' EPVA pendent d' altres cursos, hauran de realitzar un dossier d'activitats que inclouen els continguts principals que resumeixen cada curs. Així com un examen teòric-pràctic. El dossier compta un 40% de la nota i l' examen un 60%.


Els dossiers plantegen les activitats de manera que ja porten una explicació adjunta o exemples que faciliten la comprensió del que s'ha de fer. De totes maneres amb la data d'entrega dels dossiers es facilita també una trobada amb els alumnes per resoldre prèviament tot tipus de dubtes que puguin sorgir.

**La data d'entrega del dossier i la realització de l' examen teòric-pràctic falta determinar.**

#### **e) *Activitats de reforç i mecanismes de recuperació per a alumnes repetidors***

Els alumnes repetidors, tenen un pla de reforç individual de recuperació que consisteix en un seguiment intensiu per part de la professora sobre els seus treballs pràctics. Se li reforcen conceptes i procediments i si fa falta opten a fer una làmina o treball versionat al del que fan els seus companys.

Molt important és, per aquests alumnes, tenir una bona actitud dins classe. Ja que dependrà del seu comportament i interès el poder aprovar l' assignatura.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 15/45

## 8. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I CRITERIS PER A L'ELABORACIÓ D'ADAPTACIONS DEL CURRÍCULUM (ACI)

Amb la finalitat d'atendre convenientment la diversitat del nostre alumnat, el/la professor/a tindrà present les diverses capacitats individuals; per aquest motiu, la valoració de cada treball anirà en consonància amb la personalitat i possibilitats de l'alumne, el seu esforç per superar-se, l'atenció i l'interès per l'assignatura; i tot això, sense deixar de banda els mínims exigits, comuns a tots els alumnes.

Pel que fa als alumnes ANEE, aquests alumnes hauran de complir els objectius mínims determinats segons la seva competència curricular i tot seguint el model d'adaptació curricular significativa (ACI) lliurada al departament d'Orientació.

## 9. PARTICIPACIÓ EN PROJECTES DEL CENTRE, ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES, EXTRAESCOLARS I SORTIDES ESCOLARS

Activitats extraescolars, i sortides: no estan encara previstes.

Està previst realitzar una participació des de cada departament per motiu de la commemoració de l'aniversari del centre Pasqual Calbó.

Aquesta s'ha de realitzar abans del fi del present any 2019. Les activitats a realitzar i els nivells i grups que participaran estan per concretar.


## 5. SELECCIÓ I SEQÜÈNCIA DELS CONTINGUTS PER CURSOS(continuació)

### 5.2. Continguts de 2n ESO EPVA

#### BLOC 1. EXPRESSIÓ PLÀSTICA

Aquest bloc es planteja com un complement del continguts ja impartits a 1r d'ESO d'Educació Plàstica i Visual, amb la qual cosa se'n comenarant als alumnes activitats que si bé no seran les mateixes dels curs anterior, sí que tindran un relació de ver de versemblança, aprofundint així el coneixements i destreses ja adquirides pels alumnes la curs anterior.

- Experimentació i exploració dels elements que estructuraven formes i imatges (punt, línia, color, textures, formes, dimensió, clarobscur, etc.).
- Conceptes d'*equilibri*, *proporció* i *ritme* en composicions bàsiques.
- Experimentació amb les mescles additives dels colors primaris. Creació de composicions harmòniques i contrastades experimentant amb els colors complementaris.
- Colors llum i colors pigment per expressar sensacions en composicions senzilles (el clarobscur, les composicions abstractes, les composicions volumètriques, etc.).
- Diferents tipus de textures i les seves capacitats expressives.
- Creació de composicions gràfic i plàstiques.
- Apreciació i valoració del patrimoni artístic i cultural de les Illes Balears amb la confecció d'expressions gràfiques relacionades al respecte.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 16/45

- Respecte per les obres dels companys i per les formes d'expressió diferents de la nostra.
- Utilització dels diferents mitjans d'expressió gràfics i plàstics (llapis de grafit, retoladors, pastels, ceres, guix, carbonet, tinta, pinzell, pintures al tremp, collage, etc.)

### BLOC 2. COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

- Identificació de les causes per les quals es produeixen les il·lusions òptiques.
- Significat i significat en les obres visuals.
- Creació d'imatges amb diferents graus d'iconicitat com ara esbossos. Identificació i creació de símbols i icones.
- Anàlisi d'imatges valorant-ne els elements significatius i fent-ne una lectura objectiva i subjectiva .
- Creació de còmics fent un ús creatiu dels recursos estilístics propis d'aquest llenguatge visual amb una finalitat expressiva i comunicativa.
- Identificació dels diferents elements de la comunicació visual.
- Utilització correcta dels elements que intervenen en la comunicació audiovisual.
- Experimentació de tot el procés de la creació en el llenguatge audiovisual (guió, guió il·lustrat, etc.) i valoració objectiva dels resultats obtinguts.
- Publicitat i els seus recursos visuals.
- Anàlisi del llenguatge cinematogràfic i interès per la seva funció expressiva i el reconeixement de la funció que aquest art té en el nostres dies.

### BLOC 3. DIBUIX TÈCNIC

- Entendre, identificar i traçar els elements geomètrics bàsics.
- Ús de les eines pròpies del dibuix tècnic de forma correcta (llapis portamines, escaire, cartabó, compàs, etc.).
- Representació tècnica de triangles i quadrilàters: punts i rectes característics, propietats geomètriques i matemàtiques i construccions més habituals.
- Estudi i representació tècnica de les diferents formes poligonals regulars.
- Representació de corbes tècniques i còniques i aplicació de tangències.
- Creació de composicions amb finalitats estètiques mitjançant mòduls.
- Representació de volum amb els diferents sistemes de representació: dièdric, axonomètric i cònica de manera bàsica.


### Temporalització 2n d'ESO

#### Primera avaluació (26 sessions)

Al llarg de cada avaluació s' aniran alternant unitats didàctiques dels tres Blocs de continguts.

<u>U. D.</u>	<u>Exercici</u>	<u>Bloc</u>	<u>Temp</u>
	Presentació. Aval. Inicial		4
<b>Elements configuradors de la imatge: el</b>	Exercicis de realització d'imatges mitjançant punts, relacionat-ho amb les corrents artístiques	1	4



	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 17/45


<b>PUNT.</b>	del Puntillisme i els seus principals autors.		
<b>La Línia i el Pla.</b>	Tipus de línies i composicions. Plans. Exercicis de realització d'imatges mitjançant línies i plans. Creació de composicions abstractes	1	4
<b>Textures: Tàctils i Visuals (gràfiques)</b>	Inventar i confeccionar textures tàctils i visuals. Exercicis d'experimentació al respecte.	1	4
<b>Color</b>	Teoria del color. Confecció del Cercle cromàtic. Gammes de colors. Exercicis amb colors complementaris. Aprofundiment del cercle cromàtic amb relació al que ja es va fer a 1r d'ESO.	1	8
<b>Examen teòric-pràctic</b>			1

### Segona avaluació (23 sessions)

<u>U. D.</u>	<u>Exercici</u>	<u>Bloc</u>	<u>Temp</u>
<b>Eines i materials. Traçats geomètrics fonamentals.</b>	Utilització dels estris i materials de dibuix tècnic. Realització d'exercicis de traçats bàsics amb regles i compàs. Aplicacions traslladades a l'àmbit artístic.	3	6
<b>Polígons regulars i estrelles.</b>	Construcció de polígons regulars i les seves estrelles.	3	6
<b>Recursos per crear profunditat en un dibuix.</b>	Identificació dels diferents recursos per crear sensació de profunditat i aplicació pràctica. Insistir amb les llums i ombres dels objectes i, també, la realització de perspectives còniques de caràcter intuitiu.	1	8
<b>Examen teòric-pràctic</b>	Es contempla com a possibilitat en funció de les circumstàncies.		1
<b>Lectura d'imatges</b>	Analitzar diverses imatges: tipus, composició, funció...	2	4

### Tercera avaluació (21 sessions)

<u>U. D.</u>	<u>Exercici</u>	<u>Bloc</u>	<u>Temp</u>
<b>Tècniques pictòriques</b>	Apreciar i practicar diferents tècniques pictòriques: retoladors, llapis de colors, pastels, ceres, carbonet, collage...	1	4

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 18/45

<b>La tècnica del Clarobscur. Llum i ombres.</b>	Exercicis d'aplicacions d'ombres a dibuixos en dues dimensions.	1	5
<b>Llenguatges visuals: còmic</b>	Anàlisi de còmics. Realització d'una tira còmica.	2	6
<b>Examen teòric-pràctic</b>	Es contempla com a possibilitat si així es considera oportú per part del professor responsable.		1
<b>La imatge i les noves tecnologies</b>	Apreciació del nostre entorn. Publicitat i comunicació. Recursos visuals.	2	2


### 5.3. Continguts 3r ESO EPVA

#### BLOC I. EXPRESSIÓ PLÀSTICA

- Elements configuratius de la imatge.
  - Experimentació amb les variació del punt, la línia i el pla.
  - Experimentació i exploració dels elements que estructuraven formes i imatges (punt, línia, color, textures, formes, dimensió, clarobscur, etc.).
1. Conceptes d'*equilibri*, *proporció* i *ritme* en composicions bàsiques.
- Experimentació amb les mesclades additives i substractives del color dels colors primaris. Creació de composicions harmòniques i contrastades experimentant amb els colors anàlegs i complementaris.
  - Colors llum i colors pigment per expressar sensacions en composicions senzilles (el clarobscur, les composicions abstractes, les composicions volumètriques, etc.).
  - Diferents tipus de textures i les seves capacitats expressives. Diferents tècniques de producció de textures (*frottage*, plegat, tallat, etc.).
  - Introducció a la diversitat de mètodes creatius per aplicar-los en el disseny i les arts plàstiques. Proposta escrita dels projectes artístics.
  - Creació de composicions gràficoplàstiques. Apreciació i valoració del patrimoni artístic i cultural de les Illes Balears. Respecte per les obres dels companys i per les formes d'expressió diferents de la nostra. Creació d'imatges amb diferents graus d'iconicitat com l'esbós, dibuixos esquemàtics, mimètics, etc.
  - Utilització dels diferents mitjans d'expressió gràficoplàstica (llapis de grafit, retoladors, pastels, ceres, guix, carbonet, tinta, pinzell, pintures al tremp, collage, etc.) i dels diferents tipus de suports (paper, fusta, cartró, etc.).

#### BLOC II. COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

- Identificació de les causes per les quals es produeixen les il·lusions òptiques. Factors i elements que hi intervenen.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 19/45

- Introducció a les lleis visuals de la Gestalt i aplicació d'aquests coneixements en l'elaboració d'obres pròpies.
- Significat i significat en les obres visuals.
- Creació d'imatges amb diferents graus d'iconicitat com ara esbossos, dibuixos esquemàtics, mimètics, etc.
- Identificació i creació de símbols i icones.
- Anàlisi d'imatges valorant-ne els elements significatius i fent-ne una lectura objectiva (descriptiva) i subjectiva (interpretació del significat).
- Introducció a la composició fotogràfica i aplicació dels seus fonaments en la realització d'obres pròpies.
- Creació de còmics fent un ús creatiu dels recursos estilístics propis d'aquest llenguatge visual amb una finalitat expressiva i comunicativa.
- Experimentació i ús de la imatge en moviment per a la creació d'animacions.
- Identificació dels diferents elements de la comunicació visual.
- Utilització correcta dels elements que intervenen en la comunicació audiovisual.
- Experimentació de tot el procés de la creació en el llenguatge audiovisual (guió, guió il·lustrat, etc.) i valoració objectiva dels resultats obtinguts.
- Publicitat i els seus recursos visuals. Identificació i experimentació dels recursos visuals emprats en la producció de publicitat.
- Anàlisi del llenguatge cinematogràfic i interès per la seva funció expressiva i el reconeixement de la funció que aquest art té en el nostres dies.
- Utilització de les eines digitals per realitzar projectes de manera adequada.


### BLOC III. DIBUIX TÈCNIC

- Entendre, identificar i traçar els elements geomètrics bàsics.
- Ús de les eines pròpies del dibuix tècnic de forma correcta (llapis portamines, escaire, cartabó, compàs, etc.).
- Representació tècnica de triangles i quadrilàters: punts i rectes característics, propietats geomètriques i matemàtiques i construccions més habituals.
- Estudi i representació tècnica de les diferents formes poligonals regulars.
- Representació de corbes tècniques i còniques i aplicació de tangències.
- Creació de composicions amb finalitats estètiques mitjançant mòduls.
- Representació de volum amb els diferents sistemes de representació: sistema dièdric, sistema axonòmic i perspectiva cònica de manera bàsica.

#### Temporalització

#### Primera avaluació (26 sessions)

<u>U. D.</u>	<u>Exercici</u>	<u>Bloc</u>	<u>Temp</u>
	Presentació. Aval. Inicial		4
<b>Elements visuals.</b> <b>El Punt.</b>	El Puntillisme. Exercicis de Clarobscur a punts.	1	2
<b>La Línia.</b>	Tipus de línies. Composicions lineals amb moviment. Op-art.	1	3
<b>Color</b>	Recordatori de cercle cromàtic. Gammes de		

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 20/45


	colors. To, Valor i Saturació. Escalles de valors.	1	3
<b>Traçats geomètrics bàsics</b>	Paral.leles, mediatrises, bisectrius, T.Tales, suma i resta d'angles. Aplicacions de caràcter artístic.	3	3
<b>Formes geomètriques</b>	Triangles i Quadrilàters. Aplicacions de caràcter artístic.	3	3
<b>Examen teòric-pràctic</b>	Es contempla com a possibilitat en funció de les circumstàncies.		1

### **Segona avaluació (23 sessions)**

<i>U. D.</i>	<i>Exercici</i>	<i>Bloc</i>	<i>Temp</i>
<b>Polígons estrellats</b>	Construcció de polígons regulars. Estrelles poligonals. Aplicacions artístiques.	3	5
<b>Tangències</b>	Concepte de tangència. Exercicis d'enllaços. Nusos celtes. Aplicacions de caràcter artístic.	3	3
<b>Examen teòric-pràctic</b>	Es contempla com a possibilitat.		1
<b>Lectura d'imatges</b>	Analitzar imatges: tipus, composició, funció	2	3
<b>Comunicació Visual</b>	La Publicitat. El Còmic. Creació d'imatges. Cartell publicitari.	2	5
<b>Examen teòric-pràctic</b>	Es contempla com a possibilitat.		1

### **Tercera avaluació (21 sessions)**

<i>U. D.</i>	<i>Exercici</i>	<i>Bloc</i>	<i>Temp</i>
<b>Aplicacions de tangències</b>	Construcció d'òvals i ovoides. Espirals. Espiral creativa. Aplicacions artístiques.	1	6
<b>Examen teòric-pràctic</b>	Es contempla com a possibilitat en funció de les circumstàncies.		1
<b>Sensació espacial</b>	Recursos per crear profunditat. El Clarobscur. Exercicis aplicació d'ombres. El Bodegó.	1	6
<b>Sistemes de Representació</b>	Sistema Dièdric. S. Axonomètric. Exercicis de vistes dièdriques. Construcció de perspectiva isomètrica, cavallera i cònica. Aplicacions artístiques.	3	12
<b>Examen teòric-pràctic</b>	Es contempla com a possibilitat.		1

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b> <b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 21/45

L'opinió del departament pel que fa als mínims que se'ls pot exigir als alumnes d'aquest nivell determinat que és 2<sup>n</sup> d'ESO, és que s'han de centrar en valors per reforçar positivament els seus hàbits. A part que han d'assolir mínimament els continguts de l'assignatura en concret.

Es segueix la mateixa programació tant per 2n com per 3r d'ESO però tenint en compte l'edat dels alumnes, l'exigència i complexitat en els treballs serà menor per als grups de 2n d'ESO.

### **7.b) Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació i dels estàndards d'aprenentatge avaluable per 2n d'ESO i 3r d'ESO.**

1. Identificar els elements configuradors de la imatge.

*1.1. Identifica i valora la importància del punt, la línia i el pla i analitza de manera oral i escrita imatges i produccions gràfiques pròpies i alienes.*

2. Experimentar amb les variacions formals del punt, el pla i la línia.

*2.1. Analitza els ritmes lineals mitjançant l'observació d'elements orgànics, en el paisatge, els objectes i composicions artístiques i els empra com a inspiració en creacions gràfiques.*

*2.2. Experimenta amb el punt, la línia i el pla amb el concepte de ritme i els aplica de forma lliure i espontània.*

*2.3. Experimenta amb el valor expressiu de la línia i el punt i les seves possibilitats tonals i aplica diferents graus de duresa, diferents posicions del llapis de grafit o de color (tombat o vertical) i la pressió exercida en l'aplicació en composicions a mà alçada, estructurades geomètricament o més lliures i espontànies.*

3. Expressar emocions utilitzant diferents elements configuradors i recursos gràfics: línia, punts, colors, textures i clarobscur.


*3.1. Elabora composicions que transmeten emocions bàsiques (calma, violència, llibertat, opressió, alegria, tristesa, etc.) utilitzant diferents recursos gràfics en cada cas (clarobscur, línies, punts, textures, colors...).*

4. Identificar i aplicar els conceptes d'equilibri, proporció i ritme en composicions bàsiques.

*4.1. Analitza, identifica i explica oralment, per escrit i gràficament l'esquema compositiu bàsic d'obres d'art i obres pròpies atenent els conceptes d'equilibri, proporció i ritme.*

*4.2. Elabora composicions bàsiques amb diferents tècniques segons les propostes establertes per escrit.*

*4.3. Elaborar composicions modulars amb diferents procediments gràfics en aplicacions en disseny tèxtil, ornamental, arquitectònic o decoratiu.*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 22/45

4.4. Representa objectes aïllats i agrupats del natural o de l'entorn immediat i els proporciona en relació amb les seves característiques formals i amb el seu entorn.

5. Experimentar amb els colors primaris i secundaris.

5.1. Experimenta amb els colors primaris i secundaris, i estudia la síntesi additiva i subtractiva i els colors complementaris.

6. Identificar i diferenciar les propietats del color llum i el color pigment.

6.1. Fa modificacions del color i les seves propietats emprant tècniques pròpies del color pigment i del color llum i aplica les TIC per expressar sensacions en composicions senzilles.

6.2. Representa amb clarobscur la sensació espacial de composicions volumètriques senzilles.

6.3. Realitza composicions abstractes amb diferents tècniques gràfiques per expressar sensacions per mitjà de l'ús del color.

7. Diferenciar les textures naturals, artificials, tàctils i visuals i valorar-ne la capacitat expressiva.

7.1. Transcriu textures tàctils a textures visuals mitjançant les tècniques de frottage, i les utilitza en composicions abstractes o figuratives.

8. Conèixer i aplicar els mètodes creatius gràficoplàstics aplicats a processos d'arts plàstiques i disseny.

8.1. Crea composicions aplicant processos creatius senzills mitjançant propostes per escrit i s'ajusta als objectius finals.

8.2. Coneix i aplica mètodes creatius per elaborar disseny gràfic, dissenys de producte, moda i les seves múltiples aplicacions.

9. Crear composicions gràficoplàstiques personals i col·lectives.


9.1. Reflexiona i avalua oralment i per escrit el procés creatiu propi i aliè des de la idea inicial fins a l'execució definitiva.

10. Dibuixar amb diferents nivells d'iconicitat de la imatge.

10.1. Comprèn i empra els diferents nivells d'iconicitat de la imatge gràfica, elabora esbossos, apunts, dibuixos esquemàtics, analítics i mimètics.

11. Conèixer i aplicar les possibilitats expressives de les tècniques gràficoplàstiques seques, humides i mixtes. La tèmpera, els llapis de grafit i de color. El collage.

11.1. Utilitza amb propietat les tècniques gràficoplàstiques conegudes i les aplica de

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 23/45

*forma adequada a l'objectiu de l'activitat.*

*11.2. Utilitza el llapis de grafit i de color, creant el clarobscur en composicions figuratives i abstractes mitjançant l'aplicació del llapis de forma contínua en superfícies homogènies o degradades.*

*11.3. Experimenta amb les tèmperes aplicant la tècnica de diferents formes (pinzells, esponges, degotejos, diferents graus d'humitat, estampacions...) i en valora les possibilitats expressives segons el grau d'opacitat i la creació de textures visuals cromàtiques.*

*11.4. Utilitza el paper com a material, manipulant-lo, esquinçant-lo o plegant-lo i crea textures visuals i tàctils per elaborar composicions, collages i figures tridimensionals.*

*11.5. Crea amb el paper retallat formes abstractes i figuratives i les compon amb finalitats il·lustratives, decoratives o comunicatives.*

*11.6. Aprofita materials reciclats per elaborar obres de forma responsable amb el medi ambient aprofitant-ne les qualitats gràficoplàstiques.*

*11.7. Manté el seu espai de treball i el seu material en perfecte ordre i estat.*

### **Mínims exigits per 2n i 3r d'ESO**

- El llenguatge visual: lectura d'imatges. Signes i símbols del llenguatge visual.
- Experimentació i experiments: el punt, la línia, textures tàctils i visuals.
- Formes geomètriques i orgàniques. Organització de la forma a l'espai
- Formes poligonals i traçats geomètrics.
- Entorn audiovisual i multimèdia: actitud crítica davant les imatges publicitàries.
- Expressió i creació: coneixement i utilització de diverses tècniques gràficoplàstiques.

## **10. PROGRAMACIÓ DEL BATXILLERAT**


### **DIBUIX TÈCNIC I**

### **1r BATXILLERAT**

#### **a) L'adequació i la seqüenciació dels objectius específics de la matèria.**

L'ensenyament del Dibuix tècnic en l'etapa de batxillerat tindrà com a objectius desenvolupar en l'alumnat les capacitats següents:

- 1 Conèixer i utilitzar adequadament i amb certa destresa els instruments específics i la terminologia del dibuix tècnic, valorant la fluïdesa en el maneig de les tècniques gràfiques.
- 2 Apreciar la importància del correcte acabat i presentació del dibuix pel que fa a la diferenciació dels diferents traços que el conformen, l'exactitud dels


	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b> <b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 24/45

mateixos i la neteja i cura del suport, valorant les millores que poden introduir les diverses tècniques gràfiques en la representació.

- 3 Considerar el dibuix tècnic com un llenguatge objectiu i universal, valorant la necessitat de conèixer la seva sintaxis per a poder expressar i comprendre la informació, otorgant-li el paper autònom que té quant a la resolució de problemes en projectes científics, tecnològics i/o artístics.
- 4 Desenvolupar les capacitats de concepció espacial dels objectes i les formes geomètriques, potenciant l'observació i la correcta interpretació de les formes i les seves relacions, tant en la seva concreció bidimensional com tridimensional.
- 5 Conèixer i comprendre els principals fonaments de la geometria mètrica aplicada per a resoldre problemes de configuració de formes en el pla, sabent expressar gràficament i verbalment el procés d'elaboració de solucions de manera objectiva, raonada i precisa.
- 6 Comprendre i utilitzar els diversos sistemes de representació per a resoldre problemes geomètrics en l'espai o representar figures tridimensionals en el pla, sabent expressar gràficament i verbalment el procés d'elaboració de solucions de manera objectiva, raonada i precisa.
- 7 Conèixer la normalització i els convencionalismes del dibuix tècnic, valorant-ne la seva universalitat, per aplicar-los no tan sols a la lectura i interpretació de plànols, dissenys i productes artístics, sinó també a la representació de formes, atenent especialment a les normes UNE i ISO, referides a l'obtenció, distribució i acotació de les vistes d'un cos, i entendre'ls com un sistema de treball idoni per simplificar i clarificar el procés de producció i com una manera de facilitar la comunicació entre tots els que participen en el procés de creació.
- 8 Potenciar l'hàbit de treballar el croquis i les perspectives a mà alçada per tal d'assolir les destreses òptimes en el traç, quant a claredat i rapidesa, i per tal d'adquirir l'hàbit de representar mentalment i gràficament les formes i els espais.
- 9 Planificar i reflexionar, de forma individual i col·lectiva, sobre el procés de realització de qualsevol construcció geomètrica, relacionant-se amb altres persones en les activitats col·lectives amb flexibilitat i responsabilitat.
- 10 Integrar els seus coneixements de dibuix tècnic dins dels processos tecnològics i en aplicacions de la vida quotidiana, revisant i valorant l'estat de consecució del projecte o activitat sempre que sigui necessari.
- 11 Interessar-se per les noves tecnologies i els programes de disseny, gaudint amb la seva utilització i valorant les seves possibilitats en la realització de plànols tècnics.

## **b) La seqüència dels continguts.**




	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 25/45

## BLOC I. GEOMETRIA I DIBUIX TÈCNIC

- Traçats geomètrics.
- Instruments i materials del dibuix tècnic.
- Reconeixement de la geometria en la naturalesa.
- Identificació d'estructures geomètriques en l'art.
- Valoració de la geometria com a instrument per al disseny gràfic, industrial i arquitectònic.

-Traçats fonamentals en el plànol: Circumferència i cercle, Operacions amb segments, Mediatriu, Paral·lelisme i perpendicularitat , Angles.

- Determinació de llocs geomètrics. Aplicacions.
- Elaboració de formes basades en xarxes modulars.
- Traçat de polígons regulars.
- Resolució gràfica de triangles.
- Determinació, propietats i aplicacions dels punts notables.
- Resolució gràfica de quadrilàters i polígons.
- Anàlisi i traçat de formes poligonals per triangulació, radiació i itinerari.
- Representació de formes planes
- Traçat de formes proporcionals. Proporcionalitat i semblança. Construcció i utilització d'escala gràfica.
- Construcció i utilització d'escala gràfica.
- Transformacions geomètriques elementals. Gir, translació, simetria homotècia i afinitat. Identificació d'invariants. Aplicacions.
- Resolució de problemes bàsics de tangències i enllaços. Aplicacions.
- Construcció de corbes tècniques, ovals, ovoides i espirals.
- Aplicacions de la geometria al disseny arquitectònic i industrial.
- Geometria i noves tecnologies.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 26/45

## BLOC II. SISTEMES DE REPRESENTACIÓ

-Fonaments dels sistemes de representació.  
-Els sistemes de representació en l'art.

-Evolució històrica dels sistemes de representació.

-Els sistemes de representació i el dibuix tècnic. Àmbits d'aplicació.

-Avantatges i inconvenients. Criteris de selecció.

-Classes de projecció.

-Sistemes de representació i noves tecnologies.

-Sistema dièdric:

Procediments per obtenir les projeccions dièdriques.

Disposició normalitzada.

Reversibilitat del sistema. Nombre de projeccions suficients.

Representació i identificació de punts, rectes i plànols. Posicions en l'espai.

Paral·lelisme i perpendicularitat. Pertinença i intersecció.

Projeccions dièdriques de sòlids i espais senzills.

Seccions planes. Determinació de la seva magnitud vertadera.

Sistema de plans delimitats. Aplicacions.

-Sistema axonomètric. Fonaments del sistema. Disposició dels eixos i utilització dels coeficients de reducció.

-Sistema axonomètric ortogonal, perspectives isomètriques, dimètriques i trimètriques.


-Sistema axonomètric oblic: perspectives cavalleres i militars.

-Aplicació de l'oval isomètric com a representació simplificada de formes circulars.

-Sistema cònic:

-Elements del sistema. Pla del quadre i con visual.

-Determinació del punt de vista i orientació de les cares principals.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 27/45

- Paral·lelisme. Punts de fuga. Punts mètrics.
- Representació simplificada de la circumferència.
- Representació de sòlids en els diferents sistemes.

### BLOC III. NORMALITZACIÓ

Elements de normalització:

El projecte: necessitat i àmbit d'aplicació de les normes.

Formats. Plegatge de plànols.

Vistes. Línies normalitzades.

Escala. Acotació.

Talls i seccions.

Aplicacions de la normalització:

Dibuix industrial.

Dibuix arquitectònic.


### **TEMPORALITZACIÓ 1r BTX**

#### **1r Trimestre: 50 sessions**

BLOC	CONTINGUTS	SESSIONS
1	Avaluació inicial	4
1	Traçats fonamentals en el pla	9
1	Polígons	8
1	Proporcionalitat i semblances	8
1	Transformacions geomètriques	8
1	Tangències i corbes tècniques	10
*	Exàmens pràctics	3

#### **2n Trimestre:39 sessions**

BLOC	CONTINGUTS	SESSIONS
1	Construcció d' Ovals i ovoides	6
1	Construcció d'Espirals	6

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 28/45

1	Construcció de Corbes Còniques	8
2	Presentació Sistemes de Representació	4
2	Sistema Dièdric (Punt, recta, pla)	12
*	Exàmens pràctics	2

### 3r Trimestre:37 sessions

BLOC	CONTINGUTS	SESSIONS
2	Sistema Dièdric(Interseccions, paral.lelisme, perpendicularidad)	12
2	Sistema Axonomètric i Cònic	10
3	Normalització	3
3	Croquització	2
*	Exàmens pràctics	2

#### c) Els mètodes pedagògics.

El principal instrument d'avaluació en l'assignatura de Dibuix Tècnic I, serà l'examen, en què els alumnes hauran de saber aplicar els coneixements assolits a l'hora de resoldre els problemes plantejats.

#### d) La distribució espai-temps.


Per les especials característiques de l'assignatura, a causa de l'extensió de les proves seria necessari destinar a aquestes, dues hores lectives consecutives. Enguany no s'ha contemplat en l' horari, per tant, s' hauran de realitzar en dos dies.

#### e) Les activitats d'ampliació i de reforç.

Per als alumnes amb necessitats prepararem exercicis de reforç de continguts, per a poder arribar al nivell exigít a primer curs de batxillerat Dibuix Tècnic. Seria per mitjà d'exercicis clarament més senzills i exigint pautes més fàcils d'adquirir per l'alumne en funció sempre de les seves necessitats.

De la mateixa manera se plantejarien activitats d'ampliació per aquells alumnes que la seva capacitat de treball i d' assimilació de continguts fos superior.

#### f) Criteris d'avaluació i qualificació.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 29/45

<b>Treballs</b> Làmines i exercicis proposats	40%
<b>Exàmens</b>	60%

Els treballs pràctics realitzats i/o encomanats a l'aula constituïran el 40% de la nota de l'avaluació. Així doncs, la nota de cada avaluació serà la suma de la mitjana de les notes dels exàmens realitzats al llarg del trimestre, més la valoració obtinguda en els treballs pràctics.

La nota global de l'assignatura serà la mitjana de les tres avaluacions.

### **g) Els estàndards d'aprenentatge avaluables.**

#### **BLOC I**

1. Resoldre problemes de configuració de formes poligonals senzilles en el pla amb l'ajuda d'estrís convencionals de dibuix sobre pla aplicant els fonaments de la geometria mètrica d'acord amb un esquema pas a pas i/o figura d'anàlisi elaborada prèviament.

*1.1. Dissenya, modifica o reproduïx formes basades en xarxes modulars quadrades amb l'ajuda de l'escaire i el cartabó utilitzant recursos gràfics per destacar clarament el traçat principal elaborat de les línies auxiliars utilitzades.*

*1.2. Determina, amb l'ajuda de regle i compàs, els principals llocs geomètrics d'aplicació als traçats fonamentals en el pla i comprova gràficament el compliment de les condicions establertes.*

*1.3. Relaciona les línies i els punts notables de triangles, quadrilàters i polígons amb les seves propietats i s'identifica les aplicacions.*

*1.4. Comprèn les relacions mètriques dels angles de la circumferència i el cercle, en descriu les propietats i identifica les possibles aplicacions.*


*1.5. Resol triangles amb l'ajuda de regle i compàs aplicant les propietats de les línies i punts notables i els principis geomètrics elementals i justifica el procediment utilitzat.*

*1.6. Dissenya, modifica o reproduïx quadrilàters i polígons analitzant les relacions mètriques essencials i en resol el traçat per triangulació, radiació, itinerari o relacions de semblança.*

*1.7. Reproduïx figures proporcionals, en determina la raó idònia per a l'espai de dibuix disponible, construeix l'escala gràfica corresponent en funció de l'apreciació establerta i la utilitza amb la precisió requerida.*

*1.8. Comprèn les característiques de les transformacions geomètriques elementals (gir, translació, simetria, homotècia i afinitat) i identifica els invariants i les aplica per resoldre problemes geomètrics i per representar formes planes.*

2. Dibuixar corbes tècniques i figures planes compostes per circumferències i línies rectes, aplicar els conceptes fonamentals de tangències, fer ressaltar la forma final determinada i indicar gràficament la construcció auxiliar utilitzada, els punts d'enllaç i la relació entre els seus elements.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 30/45

2.1. *Identifica les relacions existents entre punts de tangència, centres i radis de circumferències i analitza figures compostes per enllaços entre línies rectes i arcs de circumferència.*

2.2. *Resol problemes bàsics de tangències amb l'ajuda de regla i compàs, aplica amb rigor i exactitud les propietats intrínseques i utilitza recursos gràfics per destacar clarament el traçat principal elaborat de les línies auxiliars utilitzades.*

2.3. *Aplica els coneixements de tangències a la construcció d'ovals, ovoides i espirals i en relaciona la forma amb les principals aplicacions en el disseny arquitectònic i industrial.*

2.4. *Dissenya a partir d'un esbós previ o reproduïx a l'escala convenient figures planes que contenguin enllaços entre línies rectes i arcs de circumferència i indica gràficament la construcció auxiliar utilitzada, els punts d'enllaç i la relació entre els seus elements.*

## BLOC II

1. Relacionar els fonaments i característiques dels sistemes de representació amb les possibles aplicacions al dibuix tècnic, seleccionar el sistema adequat a l'objectiu previst i identificar-ne els avantatges i inconvenients en funció de la informació que es vulgui mostrar i dels recursos disponibles.

1.1. *Identifica el sistema de representació emprat a partir de l'anàlisi de dibuixos tècnics, il·lustracions o fotografies d'objectes o espais i en determina les característiques diferencials i els elements principals del sistema.*

1.2. *Estableix l'àmbit d'aplicació de cadascun dels principals sistemes de representació i n'il·lustra els avantatges i inconvenients mitjançant el dibuix a mà alçada d'un mateix cos geomètric senzill.*

1.3. *Selecciona el sistema de representació idoni per definir un objecte o espai i n'analitza la complexitat de la forma, la finalitat de la representació, l'exactitud requerida i els recursos informàtics disponibles.*

1.4. *Comprèn els fonaments del sistema dièdric i descriu els procediments d'obtenció de les projeccions i la disposició normalitzada.*

2. Representar formes tridimensionals senzilles a partir de perspectives, fotografies, peces reals o espais de l'entorn pròxim fent servir el sistema dièdric o, si escau, el sistema de plans delimitats i disposar d'acord amb la norma les projeccions suficients per definir-les i identificar-ne els elements de manera inequívoca.


2.1. *Dissenya o reproduïx formes tridimensionals senzilles, en dibuixa a mà alçada les vistes principals en el sistema de projecció ortogonal establert per la norma d'aplicació i disposa les projeccions suficients per definir-les i identificar-ne els elements de manera inequívoca.*

2.2. *Visualitza en l'espai perspectiu formes tridimensionals senzilles prou definides per les seves vistes principals i dibuixa a mà alçada axonometries convencionals (isometries i cavalleres).*

2.3. *Comprèn el funcionament del sistema dièdric, en relaciona els elements, convencionalismes i notacions amb les projeccions necessàries per representar inequívocament la posició de punts, rectes i plans, i resol problemes de pertinença, intersecció i magnitud vertadera.*

2.4. *Determina seccions planes d'objectes tridimensionals senzills, en visualitza intuïtivament la posició mitjançant perspectives a mà alçada, en dibuixa les projeccions dièdriques i n'obté la magnitud vertadera.*

2.5. *Comprèn el funcionament del sistema de plans delimitats com una variant del sistema dièdric que permet rendibilitzar els coneixements adquirits, n'il·lustra les*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 31/45

*principals aplicacions mitjançant la resolució de problemes senzills de pertinença i intersecció i obté perfils d'un terreny a partir de les corbes de nivell.*

3. Dibuixar perspectives de formes tridimensionals a partir de peces reals o definides per les seves projeccions ortogonals seleccionant l'axonometria adequada al propòsit de la representació, disposar la posició dels eixos en funció de la importància relativa de les cares que es vulguin mostrar i emprar, si escau, els coeficients de reducció determinats.

*3.1. Duu a terme perspectives isomètriques de cossos definits per les seves vistes principals amb l'ajuda d'estris de dibuix sobre pla, representa les circumferències situades en cares paral·leles als plans de coordenades com ovals en lloc d'el·lipses i en simplifica el traçat.*

*3.2. Duu a terme perspectives cavalleres o planimètriques de cossos o espais amb circumferències situades en cares paral·leles en un de sol dels plans de coordenades i en disposa l'orientació per simplificar-ne el traçat.*

4. Dibuixar perspectives còniques de formes tridimensionals a partir d'espais de l'entorn o definides per les seves projeccions ortogonals, valorar el mètode seleccionat i considerar l'orientació de les cares principals respecte del pla de quadre i la repercussió de la posició del punt de vista sobre el resultat final.

*4.1. Comprèn els fonaments de la perspectiva cònica, en classifica la tipologia en funció de l'orientació de les cares principals respecte del pla de quadre i la repercussió de la posició del punt de vista sobre el resultat final i determina el punt principal, la línia d'horitzó, els punts de fuga i els punts de mesura.*

*4.2. Dibuixa, amb l'ajuda d'estris de dibuix, perspectives còniques centrals de cossos o espais amb circumferències situades en cares paral·leles en un de sol dels plans de coordenades i en disposa l'orientació per simplificar-ne el traçat.*

*4.3. Representa formes sòlides o espacials amb arcs de circumferència en cares horitzontals o verticals, dibuixa perspectives còniques obliqües amb l'ajuda d'estris de dibuix, simplifica la construcció de les el·lipses en perspectiva mitjançant el traçat de polígons circumscrits i les traça a mà alçada o amb l'ajuda de plantilles de corbes.*

### BLOC III.


1. Valorar la normalització com a convencionalisme per a la comunicació universal que permet simplificar els mètodes de producció, assegurar la qualitat dels productes, possibilitar-ne la distribució i garantir que el destinatari final els utilitzi.

*1.1. Descriu els objectius i àmbits d'utilització de les normes UNE, EN i ISO, relaciona les específiques del dibuix tècnic amb la seva aplicació per triar i plegar formats, per usar escales, per establir el valor representatiu de les línies, per disposar les vistes i per acotar.*

2. Aplicar les normes estatals, europees i internacionals relacionades amb els principis generals de representació, formats, escales, acotació i mètodes de projecció ortogràfics i axonomètrics; considerar el dibuix tècnic com a llenguatge universal, valorar la necessitat de conèixer-ne la sintaxi, i utilitzar-lo de forma objectiva per interpretar plànols tècnics i per elaborar d'esbossos, esquemes, croquis i plànols.

*2.1. Obté les dimensions rellevants de cossos o espais representatius utilitzant escales normalitzades.*

*2.2. Representa peces i elements industrials o de construcció, aplica les normes referides als principals mètodes de projecció ortogràfics, selecciona les vistes*

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 32/45

*imprescindibles per definir-los, les disposa adequadament i diferencia el traçat d'eixos, línies vistes i ocultes.*

*2.3. Delimita peces industrials senzilles, identifica les cotes necessàries per a una definició dimensional correcta i les disposa d'acord amb la norma.*

*2.4. Delimita espais arquitectònics senzills identificant les cotes necessàries per a una definició dimensional correcta i els disposa d'acord amb la norma.*

*2.5. Representa objectes amb buits mitjançant talls i seccions i aplica les normes bàsiques corresponents.*

#### **h) Els materials i recursos didàctics que s' han d' utilitzar.**

Llibre de text (optatiu, no obligatori)

Dibuix Tècnic 1. 1r Batxillerat. F. Javier Rodríguez de Abajo-Víctor Álvarez Bengoa. Ed. Donostiarra, 2004.

A més del llibre de text, el suport teòric i pràctic es proporcionarà als alumnes mitjançant diferents recursos tals com fotocòpies, pàgines web, recursos interactius...

#### **i) Els procediments de suport i de recuperació.**

Es realitzarà una recuperació per cada avaluació, bé en finalitzar el trimestre corresponent, bé a l' inici del trimestre següent. En aquest cas, només es tindrà en compte la nota obtinguda a l'examen.

En finalitzar el curs es realitzarà una prova global de recuperació en que l'alumne tindrà l'oportunitat de recuperar aquelles avaluacions no superades a les recuperacions de cada trimestre. Com en el cas anterior, només es tindrà en compte per superar l'assignatura la nota de l'examen, que haurà de ser – com a mínim – un 5.

L'alumne que no compleixi els requisits anteriors, no superarà l'assignatura al mes de juny i haurà de presentar-se a la prova extraordinària de setembre, a la qual s'haurà d'examinar de tota la matèria impartida al llarg del curs.

#### **j) Les estratègies i els procediments d' avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.**

A la meitat i al final de cada trimestre es realitzaran seguiments de la Programació. S' aprecia si es segueix amb el que s' havia programat a principi de curs i s' apuntaran les modificacions.


El professor, al final de cada avaluació, passarà als seus alumnes un petit qüestionari per conèixer la seva opinió respecte a la matèria i apuntar suggeriments.

El professor omplirà el qüestionari del Departament d'EPVA per fer una autoavaluació trimestral i final de la pràctica docent.

#### **k) La contribució de la matèria a l' adquisició de les competències clau ( per Dibuix tècnic de 1r i 2n de Batxillerat)**

L'assignatura de dibuix tècnic contribueix a l' assoliment de les diferents competències clau, com s'especifica a continuació:



	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 33/45

### ***Comunicació lingüística***

S'assoleix mitjançant l'ús del llenguatge tècnic propi de la matèria, en què els alumnes han de tenir cura en la precisió dels termes utilitzats.

### ***Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia***

S'aprofundeix en el coneixement d'aspectes espacials de la realitat mitjançant la geometria i la representació objectiva de les formes. Tot això per aprendre a desenvolupar-se amb comoditat per mitjà del llenguatge simbòlic

### ***Competència digital***

La importància de l'era digital és fonamental en aquesta assignatura, ja que els alumnes depenen dels coneixements assolits en aquesta competència per al seu futur professional i laboral com, per exemple, en l'ús de programari de disseny bidimensional i tridimensional.

### ***Aprendre a aprendre***

Els continguts associats a la forma de construir i transmetre el coneixement tècnic de l'assignatura contribueixen al desenvolupament d'aquesta competència mitjançant la incorporació d'informacions de la mateixa experiència o d'altres mitjans. D'altra banda, també hi contribueix el fet de plantejar-se qüestions sobre els fenòmens del nostre entorn i de donar-hi respostes coherents, així com de saber compartir el coneixement amb els altres i desenvolupar processos cognitius com analitzar, sintetitzar, relacionar, comparar, aplicar, avaluar, argumentar, etc.

### ***Competències socials i cíviques***

Es promouen actituds com la cooperació i la feina en grup i es potencien valors com la tolerància, la solidaritat, l'empatia i el compromís necessaris per a la convivència a l'aula.


### ***Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor***

Es fomenten les mesures perquè els alumnes participin en activitats que els permetin garantir l'esperit emprenedor i la iniciativa empresarial a partir d'aptituds com la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, la feina en equip, l'autoconfiança i el sentit crític.

### ***Consciència i expressions culturals***

Es dona molt d'èmfasi a la utilització dels recursos propis. Els alumnes aprenen a mirar, analitzar críticament, veure, observar i percebre des del coneixement del llenguatge visual.

Per adquirir eficaçment les competències i integrar-les efectivament en el currículum, han de dissenyar-se activitats d'aprenentatge integrades que permetin als alumnes

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 34/45

avançar cap als resultats d'aprenentatge de més d'una competència al mateix temps.

S'ha de potenciar el desenvolupament de les competències en comunicació lingüística, competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.


L'assignatura de dibuix tècnic és una assignatura integradora que engloba l'art, la ciència i la tècnica, la qual cosa fa viable i interessant la coparticipació amb altres departaments didàctics en projectes comuns.

## **DIBUIX TÈCNIC II---2n BATXILLERAT**

### **a) L'adequació i la seqüenciació dels objectius específics de la matèria.**

L'ensenyament del Dibuix tècnic en l'etapa de batxillerat tindrà com a objectius desenvolupar en l'alumnat les capacitats següents:

- 2 Conèixer i utilitzar adequadament i amb certa destresa els instruments específics i la terminologia del dibuix tècnic, valorant la fluïdesa en el maneig de les tècniques gràfiques.
- 3 Apreciar la importància del correcte acabat i presentació del dibuix pel que fa a la diferenciació dels diferents traços que el conformen, l'exactitud dels mateixos i la neteja i cura del suport, valorant les millores que poden introduir les diverses tècniques gràfiques en la representació.
- 4 Considerar el dibuix tècnic com un llenguatge objectiu i universal, valorant la necessitat de conèixer la seva sintaxis per a poder expressar i comprendre la informació, otorgant-li el paper autònom que té quant a la resolució de problemes en projectes científics, tecnològics i/o artístics.
- 5 Desenvolupar les capacitats de concepció espacial dels objectes i les formes geomètriques, potenciant l'observació i la correcta interpretació de les formes i les seves relacions, tant en la seva concreció bidimensional com tridimensional.
- 6 Conèixer i comprendre els principals fonaments de la geometria mètrica aplicada per a resoldre problemes de configuració de formes en el pla, sabent expressar gràficament i verbalment el procés d'elaboració de solucions de manera objectiva, raonada i precisa.
- 7 Comprendre i utilitzar els diversos sistemes de representació per a resoldre problemes geomètrics en l'espai o representar figures tridimensionals en el pla, sabent expressar gràficament i verbalment el procés d'elaboració de solucions de manera objectiva, raonada i precisa.
- 8 Conèixer la normalització i els convencionalismes del dibuix tècnic, valorant-ne la seva universalitat, per aplicar-los no tan sols a la lectura i interpretació

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 35/45

de plànols, dissenys i productes artístics, sinó també a la representació de formes, atenent especialment a les normes UNE i ISO, referides a l'obtenció, distribució i acotació de les vistes d'un cos, i entendre'ls com un sistema de treball idoni per simplificar i clarificar el procés de producció i com una manera de facilitar la comunicació entre tots els que participen en el procés de creació.

- 9 Potenciar l'hàbit de treballar el croquis i les perspectives a mà alçada per tal d'assolir les destreses òptimes en el traç, quant a claredat i rapidesa, i per tal d'adquirir l'hàbit de representar mentalment i gràficament les formes i els espais.
- 10 Planificar i reflexionar, de forma individual i col·lectiva, sobre el procés de realització de qualsevol construcció geomètrica, relacionant-se amb altres persones en les activitats col·lectives amb flexibilitat i responsabilitat.
- 11 Integrar els seus coneixements de dibuix tècnic dins dels processos tecnològics i en aplicacions de la vida quotidiana, revisant i valorant l'estat de consecució del projecte o activitat sempre que sigui necessari.
- 12 Interessar-se per les noves tecnologies i els programes de disseny, gaudint amb la seva utilització i valorant les seves possibilitats en la realització de plànols tècnics.

## **b) La seqüència dels continguts.**

### **BLOC I. GEOMETRIA I DIBUIX TÈCNIC**

Llocs geomètrics: ampliació.

Proporcionalitat. El rectangle auri. Aplicacions.

Construcció de figures planes equivalents.

Relació entre els angles i la circumferència. Arc capaç.


Aplicacions.

Potència d'un punt respecte d'una circumferència. Determinació i propietats de l'eix radical i del centre radical. Aplicació a la resolució de tangències.

Inversió. Determinació de figures inverses. Aplicació a la resolució de tangències.

Traçat de corbes còniques i tècniques:

Corbes còniques. Origen, determinació i traçat de l'el·lipse, la paràbola i la hipèrbole.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 36/45

Resolució de problemes de pertinença, tangència i incidència. Aplicacions.

Corbes tècniques. Origen, determinació i traçat de les corbes cícliques i envolupants.

Aplicacions.

Transformacions geomètriques:

Afinitat. Determinació dels elements. Traçat de figures afins. Construcció de l'el·lipse afí a una circumferència.

Aplicacions.

Homologia. Determinació dels elements. Traçat de figures homòlogues. Aplicacions.

## **BLOC II. SISTEMES DE REPRESENTACIÓ**

Punt, recta i pla en sistema dièdric:

Resolució de problemes de pertinença, incidència, paral·lelisme i perpendicularitat.

Determinació de la magnitud vertadera de segments i formes planes.

Abatiment de plans.

Determinació dels seus elements.

Aplicacions.

Gir d'un cos geomètric.

Aplicacions.

Canvis de pla. Determinació de les noves projeccions.

Aplicacions.


Construcció de figures planes.

Afinitat entre projeccions.

Problema invers a l'abatiment.

Cossos geomètrics en sistema dièdric:

Representació de políedres regulars. Posicions singulars.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b> <b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	MOD020201	
		REV 3	Pàg. 37/45

Determinació de les seccions principals.

Representació de prismes i piràmides. Determinació de seccions planes i elaboració de desenvolupaments. Interseccions.

Representació de cilindres, cons i esferes. Seccions planes.

Sistemes axonomètrics ortogonals:

Posició del triedre fonamental.

Relació entre el triangle de traces i els eixos del sistema.

Determinació de coeficients de reducció.

Tipologia de les axonometries ortogonals. Avantatges i inconvenients.

Representació de figures planes.

Representació simplificada de la circumferència.

Representació de cossos geomètrics i espais arquitectònics. Seccions planes.

Interseccions.

### **BLOC III. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA DE PROJECTES**

Elaboració d'esbossos, croquis i plànols.

El procés de disseny/fabricació: perspectiva històrica i situació actual.

El projecte: tipus i elements.

Planificació de projectes.

Identificació de les fases d'un projecte. Programació de tasques.


Elaboració de les primeres idees.

Dibuix d'esbossos a mà alçada i esquemes.

Elaboració de dibuixos delimitats.

Elaboració de croquis de peces i conjunts.

Tipus de plànols. Plànols de situació, de conjunt, de muntatge, d'instal·lació, de detall,

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 38/45

de fabricació o de construcció.

Presentació de projectes.

Elaboració de la documentació gràfica d'un projecte gràfic, industrial o arquitectònic senzill.

Possibilitats de les tecnologies de l'informació i la comunicació aplicades al disseny, edició, arxivament i presentació de projectes.

Dibuix vectorial 2D. Dibuix i edició d'entitats. Creació de blocs. Visibilitat de capes.

Dibuix vectorial 3D. Inserció i edició de sòlids. Galeries i biblioteques de models.

Incorporació de textures.

Selecció de l'enquadrament, la il·luminació i el punt de vista.

## TEMPORALITZACIÓ 2n BTX


### 1r Trimestre

BLOC	CONTINGUTS	SESSIONS
1	Avaluació inicial	3
1	Repàs Traçats fonamentals en el pla	14
1	Proporcionalitat. Arc capaç.	8
1	Exercicis de Potències	6
1	Corbes tècniques i còniques	8
1	Homologia	6
*	Exàmens pràctics	2

**TOTAL: 47 Sessions**

### 2n Trimestre

BLOC	CONTINGUTS	SESSIONS
2	S. Dièdric (Paral·lelisme i Perpendicularitat)	8
2	Veritable Magnitud	2
2	Abatiments i girs	8

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 39/45

2	Canvis de pla	8
2	Poliedres regulars	8
*	Exàmens pràctics	2

**TOTAL: 44 Sessions**

### 3r Trimestre

BLOC	CONTINGUTS	SESSIONS
2	S. Axonomètric (Perspectiva Isomètrica)	8
2	S. Axonomètric (Perspectiva Cavallera)	8
3	S. Cònic.	6
3	Croquització	6
	El Projecte. Els plànols.	6
*	Exàmens pràctics	2

**TOTAL: 37 Sessions**

#### c) Els mètodes pedagògics.

El principal instrument d'avaluació en l'assignatura de Dibuix Tècnic II, serà l'examen, en què els alumnes hauran de saber aplicar els coneixements assolits a l'hora de resoldre els problemes plantejats.

#### d) La distribució espai-temps.


Per les especials característiques de l'assignatura, a causa de l'extensió de les proves seria necessari destinar a aquestes, dues hores lectives consecutives. Enguany no s'ha contemplat en l' horari, per tant, s' hauran de realitzar en dos dies.

#### e) Les activitats d'ampliació i de reforç.

Als alumnes necessitats se li prepararien exercicis de reforç de continguts, per a poder arribar al nivell exigít al segon curs de batxillerat de Dibuix Tècnic. Seria per mitjà d'exercicis clarament més senzills i exigint pautes més fàcils d'adquirir per l'alumne en funció sempre de les seves necessitats.

De la mateixa manera se plantejarien activitats d' ampliació per aquells alumnes que la seva capacitat de treball i d' assimilació de continguts fos superior.

#### f) Criteris d'avaluació i qualificació.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 40/45

<b>Treballs</b> Làmines i exercicis proposats	40%
<b>Exàmens</b>	60%

Els treballs pràctics realitzats i/o encomanats a l'aula constituïran el 40% de la nota de l'avaluació. Així doncs, la nota de cada avaluació serà la suma de la mitjana de les notes dels exàmens realitzats al llarg del trimestre, més la valoració obtinguda en els treballs pràctics.

La nota global de l'assignatura serà la mitjana de les tres avaluacions.

#### g) Els estàndards d'aprenentatge avaluables.

##### BLOC I.

1. Resoldre problemes de tangències mitjançant l'aplicació de les propietats de l'arc capaç, dels eixos i els centres radicals i/o de la transformació de circumferències i rectes per inversió i indicar gràficament la construcció auxiliar utilitzada, els punts d'enllaç i la relació entre els seus elements.

*1.1. Identifica l'estructura geomètrica d'objectes industrials o arquitectònics a partir de l'anàlisi de plantes, alçats, perspectives o fotografies, assenyala els elements bàsics i en determina les principals relacions de proporcionalitat.*

*1.2. Determina llocs geomètrics d'aplicació al dibuix aplicant els conceptes de potència o inversió.*

*1.3. Transforma per inversió figures planes compostes per punts, rectes i circumferències i en descriu les possibles aplicacions en la resolució de problemes geomètrics.*

*1.4. Selecciona estratègies per resoldre problemes geomètrics complexos, n'analitza les possibles solucions i els transforma per analogia en uns altres problemes més senzills.*

*1.5. Resol problemes de tangències aplicant les propietats dels eixos i els centres radicals i indica gràficament la construcció auxiliar utilitzada, els punts d'enllaç i la relació entre els elements.*

2. Dibuixar corbes cícliques i còniques, identificar-ne els principals elements i utilitzar-ne les propietats fonamentals per resoldre problemes de pertinença, tangència o incidència.


*2.1. Comprèn l'origen de les corbes còniques i les relacions mètriques entre elements, en descriu les propietats i s'identifica les aplicacions.*

*2.2. Resol problemes de pertinença, intersecció i tangències entre línies rectes i corbes còniques, n'aplica les propietats i justifica el procediment emprat.*

*2.3. Traça corbes còniques determinant prèviament els elements que les defineixen com eixos, focus, directrius, tangents o asímptotes i en resol el traçat per punts o per homologia respecte de la circumferència.*

3. Relacionar les transformacions homològiques amb les seves aplicacions a la geometria plana i als sistemes de representació i valorar la rapidesa i l'exactitud en els traçats que proporciona utilitzar-les.



	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 41/45

3.1. *Comprèn les característiques de les transformacions homològiques, n'identifica els invariants geomètrics i en descriu les aplicacions.*

3.2. *Aplica l'homologia i l'afinitat en la resolució de problemes geomètrics i en la representació de formes planes.*

3.3. *Dissenya a partir d'un esbós previ o reproduïx a l'escala convenient figures planes complexes i indica gràficament la construcció auxiliar utilitzada.*

## **BLOC II.**

1. Valorar la importància d'elaborar dibuixos a mà alçada per desenvolupar la visió espacial, analitzar la posició relativa entre rectes, plans i superfícies, identificar-ne les relacions mètriques per determinar el sistema de representació adequat i l'estratègia idònia que solucioni els problemes de representació de cossos o espais tridimensionals.

1.1. *Comprèn els fonaments o principis geomètrics que condicionen el paral·lelisme i perpendicularitat entre rectes i plans, utilitza el sistema dièdric o, si escau, el sistema de plans delimitats com a eina base per resoldre problemes de pertinença, posició, distàncies mínimes i magnitud vertadera.*

1.2. *Representa figures planes contingudes en plans paral·lels, perpendiculars o oblics als plans de projecció i en traça les projeccions dièdriques.*

1.3. *Determina la magnitud vertadera de segments, angles i figures planes utilitzant girs, abatiments o canvis de pla en sistema dièdric i, si escau, en el sistema de plans delimitats.*

2. Representar poliedres regulars, piràmides, prismes, cilindres i cons mitjançant les seves projeccions ortogràfiques, analitzar les posicions singulars respecte dels plans de projecció, determinar les relacions mètriques entre els seus elements, les seccions planes principals i la magnitud vertadera o desenvolupament de les superfícies que els conformen.

2.1. *Representa hexaedre o cub en qualsevol posició respecte dels plans de coordenades, la resta dels poliedres regulars, prismes i piràmides en posicions favorables, amb l'ajuda de les seves projeccions dièdriques i en determina parts vistes i ocultes.*


2.2. *Representa cilindres i cons de revolució aplicant girs o canvis de pla per disposar-ne les projeccions dièdriques en posició favorable per resoldre problemes de mesura.*

2.3. *Determina la secció plana de cossos o espais tridimensionals formats per superfícies polièdriques, cilíndriques, còniques i/o esfèriques i en dibuixa les projeccions dièdriques i n'obté la magnitud vertadera.*

2.4. *Troba la intersecció entre línies rectes i cossos geomètrics amb l'ajuda de les seves projeccions dièdriques o la seva perspectiva i indica el traçat auxiliar utilitzat per determinar els punts d'entrada i sortida.*

2.5. *Desenvolupa superfícies polièdriques, cilíndriques i còniques, amb l'ajuda de les seves projeccions dièdriques, emprant girs, abatiments o canvis de pla per obtenir la magnitud vertadera de les arestes i cares que les conformen.*

3. Dibuixar axonometries de poliedres regulars, piràmides, prismes, cilindres i cons i disposar-ne la posició en funció de la importància relativa de les cares que es vulguin mostrar i/o de la conveniència dels traçats necessaris, utilitzant l'ajuda de l'abatiment de figures planes situades en els plans de coordenades, calculant-ne els coeficients de reducció i determinant-ne les seccions planes principals.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 42/45

3.1. Comprèn els fonaments de la axonometria ortogonal, en classifica la tipologia en funció de l'orientació del trèdre fonamental, en determina el triangle de traces i en calcula els coeficients de reducció.

3.2. Dibuixa axonometries de cossos o espais definits per les vistes principals, en disposa la posició en funció de la importància relativa de les cares que es vulguin mostrar i/o de la conveniència dels traçats necessaris.

3.3. Determina la secció plana de cossos o espais tridimensionals formats per superfícies polièdriques i dibuixa isometries o perspectives cavalleres.

### **BLOC III.**

1. Elaborar esbossos, croquis i plànols necessaris per definir un projecte senzill relacionat amb el disseny industrial o arquitectònic, valorar l'exactitud, rapidesa i pulcritud que proporciona la utilització d'aplicacions informàtiques, planificar-ne de manera conjunta el desenvolupament, revisar l'avanç dels treballs i assumir les tasques encomanades amb responsabilitat.

1.1. *Elabora i participa activament en projectes cooperatius de construcció geomètrica i aplica estratègies pròpies adequades al llenguatge del dibuix tècnic.*

1.2. *Identifica formes i mesures d'objectes industrials o arquitectònics a partir dels plànols tècnics que els defineixen.*

1.3. *Dibuixa esbossos a mà alçada i croquis delimitats per possibilitar la comunicació tècnica amb altres persones.*

1.4. *Elabora croquis de conjunts i/o peces industrials o objectes arquitectònics, disposa les vistes, talls i/o seccions necessàries, pren mides directament de la realitat o de perspectives a escala, elabora esbossos a mà alçada per elaborar dibuixos delimitats i plànols de muntatge, instal·lació, detall o fabricació d'acord amb la normativa d'aplicació.*

2. Presentar de forma individual i col·lectiva els esbossos, croquis i plànols necessaris per definir un projecte senzill relacionat amb el disseny industrial o arquitectònic, valorar l'exactitud, rapidesa i pulcritud que proporciona la utilització d'aplicacions informàtiques, planificar-ne de manera conjunta el desenvolupament, revisar l'avanç dels treballs i assumir les tasques encomanades amb responsabilitat.

2.1. *Comprèn les possibilitats de les aplicacions informàtiques relacionades amb el dibuix tècnic i valora la exactitud, rapidesa i pulcritud que proporciona emprar-les.*


2.2. *Representa objectes industrials o arquitectònics amb l'ajuda de programes de dibuix vectorial 2D, crea entitats, importa blocs de biblioteques, edita objectes i disposa la informació relacionada en capes diferenciades per la utilitat.*

2.3. *Representa objectes industrials o arquitectònics utilitzant programes de creació de models en 3D, insereix sòlids elementals, els manipula fins a obtenir la forma cercada, importa models o objectes de galeries o biblioteques, incorpora textures i selecciona l'enquadrament, la il·luminació i el punt de vista idoni per al propòsit cercat.*

2.4. *Presenta els treballs de dibuix tècnic utilitzant recursos gràfics i informàtics de manera que aquests siguin clars, nets i responguin a l'objectiu per als quals s'han creat.*

### **h) Els materials i recursos didàctics que s' han d' utilitzar.**

Llibre de text (optatiu, no obligatori)

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MPO2 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 43/45

Dibuix Tècnic II. 2n Batxillerat. · F.Javier Rodríguez de Abajo- Victor Álvarez Bengoa. Editorial: Donostiarra, 2004. ISBN 84-7063-311-2

Dibuix Tècnic II. 2n Batxillerat de l'Editorial: Casals.

A més del llibre de text, el suport teòric i pràctic es proporcionarà als alumnes mitjançant diferents recursos tals com fotocòpies, pàgines web, recursos interactius...

### **i) Els procediments de suport i de recuperació.**

Es realitzarà una recuperació per cada avaluació, bé en finalitzar el trimestre corresponent, bé a l' inici del trimestre següent. En aquest cas, només es tindrà en compte la nota obtinguda a l'examen.

En finalitzar el curs es realitzarà una prova global de recuperació en que l'alumne tindrà l'oportunitat de recuperar aquelles avaluacions no superades a les recuperacions de cada trimestre. Com en el cas anterior, només es tindrà en compte per superar l'assignatura la nota de l'examen, que haurà de ser – com a mínim – un 5.

L'alumne que no compleixi els requisits anteriors, no superarà l'assignatura al mes de juny i haurà de presentar-se a la prova extraordinària de setembre, a la qual s'haurà d'examinar de tota la matèria impartida al llarg del curs.

### **j) Les estratègies i els procediments d' avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.**

- A la meitat i al final de cada trimestre es realitzaran seguiments de la Programació. S' aprecia si es segueix amb el que s' havia programat a principi de curs i s' apuntaran les modificacions.
- El professor, al final de cada avaluació, passarà als seus alumnes un petit qüestionari per conèixer la seva opinió respecte a la matèria i apuntar suggeriments.
- El professor omplirà el qüestionari del Departament d'EPVA per fer una autoavaluació trimestral i final de la pràctica docent.


### **Avaluació del procés d'ensenyament - aprenentatge per 1r i 2n de Batxillerat**

#### **PROCÉS D'ENSENYAMENT I PRÀCTICA DOCENT QÜESTIONARI PROFESSORAT DEL DEPARTAMENT VALORACIÓ TRIMESTRAL I FINAL**


**Departament:** ..... **Matèria:** .....

**Professorat:** ..... **Avaluació:**  1<sup>a</sup>  2<sup>a</sup>  Final

**Valora entre 1 i 4 (1=Mínim 4=Màxim) els següents indicadors:**

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PRO202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 44/45

INDICADORS	1	2	3	4
1. Compliment de la programació didàctica				
2. Informo als alumnes dels criteris d'avaluació i qualificació				
3. Informo als alumnes dels coneixements mínims				
4. Selecciono els continguts en funció de cada grup				
5. Programo les activitats segons els continguts				
6. Programo les activitats segons els diferents grups				
7. Adopto estratègies metodològiques diverses atenent a la diversitat dels meus alumnes				
8. Les relacions dins de l'aula són correctes				
9. Fomento la col·laboració entre els alumnes per mitjà del treball en grup				
10. Facilito estratègies d'aprenentatge				
11. Proposo un pla de treball abans de cada unitat				
12. Utilitzo mitjans audiovisuals				
13. Utilitzo mitjans informàtics				
14. Aplico els criteris de qualificació establerts a la programació				
15. Segueixo el pla programat per al foment de la lectura				
16. Corregeixo i explico els treballs i altres activitats				
17. Em coordino amb el professorat del departament				
18. Informo del rendiment escolar dels meus alumnes				
19. Informo del comportament dels meus alumnes				
20. Després de valorar l'aprenentatge dels meus alumnes, plantejo en el departament proposades de millora				
SUGERÈNCIES I PROPOSTES DE MILLORA				

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	<b>Data:</b>	
	<b>MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE</b>	MOD020201	
	<b>PR0202 Programació</b> Programació Departament didàctic	REV 3	Pàg. 45/45